

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

· HVAR 8 DAG ·

ILLUSTRERADT

MAGASIN

SOMMARBILD FRAN ÄLFSBORGSFJORDEN. — FOTO. BACKLUND, GÖTEBORG.

13DE ÅRG

DEN 23 JUNI 1912.

NO 39.

Efter porträtt.

Klücke: Bengt Stålsparre.

Anna Whitlock.

ANNA WHITLOCK.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

Den 13 juni fyllde den framstående pedagogen och ledarinnan af den svenska kvinnorösträttsrörelsen, fröken Anna Whitlock, sextio år. Det var en märkesdag i ett lif, fyllt af fruktbärande och gagnande verksamhet, och storartad var också den hyllning, som kom fröken Whitlock till del. Redan kl. 9 på morgonen begynte raden af uppvaktningar: från forna elever med en statyett af Ruth Milles och en textad adress, upptagande namn på samtliga hennes elever ända från hennes skolas startande; vidare från lärarinnorna från Whitlocks samskolan med en kaffeservis i silfver; från en deputation af samtliga skolföreståndarinnor i Stockholm; från en deputation slutligen från Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt med en grupp af Carl Milles, "Lekande elefanter", hvilken ursprungligen skänkts af konstnären till förmån för den internationella rösträttskongressen, men inlösts af de olika lokalföreningarna för att hedra ledarinnan, jämte följande adress: "Gåfvän, minne från stolta dagar, redan kär Dig ju vorden, bringar från tusende kvinnor i Norden, hälsning och tack på din 60-årsdag. Ledare, hell! Må Du segra en dag!" Här till slöto sig hundratals telegram från när och fjärran, från statsmän, författare och konstnärer.

Man kan ha olika meningar om den kvinnliga rösträttsrörelsen, men meningarna kunna icke vara delade om värdet af fröken Whitlock's lifsgärning, ej heller därom, att hennes insats i nämnda rörelses tjänst hör till de mest sympatiska.

Anna Whitlock är född den 13 juni 1852 och härstammar på modernet från en ursprungligen finsk släkt. Hennes moder, född Forsgren, skildras som en kvinnlig finansjär utan många likar och det säges, att hon från henne ärft både sin skarpa intelligens, sin energi och ihärdighet, den organisationsförmåga och det varma sociala intresse, som för henne äro så utmärkande egenskaper. Tidigt började hon ett själfständigt arbete: ännu endast sjuårig tjänstgjorde hon som lärarinna i Adolf Fredriks folkskola. Följande år kom hon i samma egenskap till Finland och bröt där blott adertonårig väg för det första folkbiblioteket och den första arbetarföreläsningsverksamheten. Sedan genomgick hon Högre lärarinneseminarier och hade därefter lyckan få företaga en längre utrikes resa, som blef af största betydelse för hennes andliga utveckling. I Paris kom hon sålunda att vistas under ett af den tredje republikens svåraste krisår, och det var härunder som hos henne ytterligare utvecklades det brinnande intresse för det politiska

lifvet, hvilket allt ifrån barndomen behärskat henne och som sedan aldrig öfvergifvit henne. Under Paris-vistelsen skref hon korrespondenser till Aftonbladet och äfven senare har hon allt emellanåt idkat journalistisk verksamhet.

Efter hemkomsten blef fröken Whitlock medarbetare i Nordisk Familjeboks redaktion samt började samtidigt tillsammans med sin väninna, fröken Ellen Key den läskurs för barn, hvilken senare utvecklats till den nuvarande samskola, som bär hennes namn. Alltid en initiativtagare var det hon som nu åstadkom de första skollofskolonierna i Sverige. Jämväl lät hon sina omfattande kunskaper komma Stockholms arbetareinstitut till godo: hon var dess första kvinnliga föreläsare och undervisar där sedan sjuåttio år i geografi. Äfven var det hon, som tog initiativet till de sociala undervisningskurser hvilka numera äro vanliga i de högre flickskolorna i vårt land och utan tvifvel haft en betydelse för utvecklingen af samhällsintresset hos den svenska nutidskvinnan, som knappast kan öfverskattas. Likaledes var det hon, som i hufvudstaden igångsatte kvinnornas andelsförening Svenska hem, hvilket företag trots alla motigheter i början kröntes med den största framgång.

I den kvinnliga rösträttsrörelsen har fröken Whitlock från början intagit en framstående plats. Hon blef den första ordföranden i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt och är det efter ett afbrott på tre år åter för närvarande. Hon har hufvudsakliga förtjänsten af rörelsens organisation och har vid viktiga tillfällen fört dess talan, såsom vid kvinnornas bekanta uppvaktning hos stadsminister Lindman och vid demonstrationsmötet i Fenixpalatset i år med anledning af den nuvarande regeringens rösträttsproposition. Härvid har särskildt kommit henne till godo hennes ovanliga förmåga att ena och medla. "Det är underligt", har hon nyligen yttrat, "att jag, som i min ungdom alltid kände ett behof af att ställa mig i opposition mot dem jag talade med, nu på äldre dagar blifvit den, som fått till uppgift att så ofta stå som medlerska mellan olika uppfattningar och partier. Men det beror väl därpå, att jag alltid sökt att förstå människorna och finna deras bevekelsegrunder och därför aldrig blifvit någon oresonlig partimänniska".

Det är väl ock i främsta rummet denna egenskap, detta rika förstående, som gjort hyllningen på sextioårsdagen så innerlig och storartad. Mätte åt Anna Whitlock ännu länge förunnas kraft att fortsätta sin gagnande pedagogiska och samhällseliga verksamhet

SVERIGES STÖRSTA JÄRNVÄGSOLYCKA

(se bilderna å sidorna 617 och 618)

Den fasanfulla tilldragelse vid Malmslätts järnvägsstation, hvilken i en tidig morgontimme den 16 juni kostade 20 människors lif och svårt skadade 14 andra, har när detta nr af H. 8. D. når allmänheten, så in i minsta detalj skildrats af dagspressen, att en ingående beskrifning här torde vara öfverflödigt. Vi hänvisa i stället till våra allt förtydligande bilder. Hvad som händt, är följande: Det från Malmö kommande kontinentaltåget var försenadt, med anledning hvaraf särskilda anordningar i och för möte med andra tåg träffats. Möjligen har hvar ordern härom ej rätt uppfattats, möjligen har stoppsignalen vid Malmslätt ej observerats. Kontinentaltåget rusade in på orätt spår och sammanstötte med utomordentlig kraft med ett därå

stående godståg. Lokomotiven borrhade sig in i hvarandra, boggie- och andra vagnar krossades, de innevarande döddes i stort antal, 18 genast och af skadorna 2 senare. Hela familjer, framstående män i sina bästa år, barn och mödrar rycktes bort, — bland dessa många utlänningar.

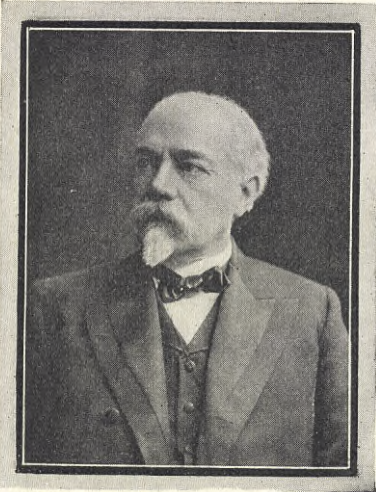
Det hela är en alltför ohygglig sak för att H. 8. D. skall vilja uttala dom eller omdöme. Och sorgen öfver hela vårt land är för stor att genast kunna släppa fram onda tankar. Trafiksäkerheten å svenska statens järnvägar har städse åtnjutit det bästa anseende, måtte detta ej rubbas af hvad som nu timat, men fastmer och just tillfölje därav stärkas i högsta möjliga grad. Katastrofer sådana som denna kunna blifva till *nationalolycka* i mer än ett afseende.

IN MEMORIAM.

Svenska Akademiens ständige sekreterare, dr C. D. af Wirsén, afled i sitt hem i Stockholm d. 15 juni. Närmaste dödsorsaken var lunginflammation.

Född den 9 december 1842 på Bellsta i Uppland blef Wirsén student 1860, tog 1862 kansliexamen samt promoverades till fil. dr 1866, förordnad till docent i Uppsala blef han 1870 lektor i samma stad men lämnade båda dessa befattningar snart. Invald i Svenska Akademien 1879 samt dess ständige sekreterare från 1884 begynte han 1880 i Posttidningen samt senare i Wårt Land den kritiska verksamhet, som de trenne senaste decennierna i så hög grad gjort hans namn till ett stridstecken i kampen mellan de nyare och äldre åskådningarna inom vår litteratur.

Huru skarpt än meningarna stå delade om C. D. af Wirséns insatser i svenska litteraturen — och det är inte utan fog som de göra det — kunna de mötas i ett obetingadt erkännande åt den bortgångne: han var en personlighet, genomträngd och buren af sin vissa tro på de ideal, han kämpade för, och en vilja, som i sina syften stred för sin övertygelse och sin orubbliga önskan att tjäna värden, som stodo öfver stundens

Efter porträtt. Klische: Bengt Sjöversparre.
C. D. AF WIRSEN †.

och dagsopinionens skiftande skala. Ofta oresonligt partisk, blind och okänslig för alla skäl, som icke harmonierade med dem, han erkände som giltiga och bestående i kritisk granskning, kan C. D. W. dock väl tala en mätning med alla sin samtids mera framhållna och kringjublade men helt visst mindre gedigna och föränderliga namn. Begåfningen, kunskaperna, fast icke alltid blicken för reella värden ägde han i lika mått.

I ingen man förtjänar den blide lyrikern, den elegiske romantikern Wirsén att skymmas af de skuggor, som kunde fallit på kritikern med samma namn. Skalden Wirsén är en ljusbild, en vägledare för många, en oförglömmelig vän för flera, genomskimrad af en stark personlighets längtan efter högre lif, rikare mål och drömmar än hvardagens.

Inför hans minne böja sig ödmjukt många hufvuden, och särskildt de unga, som vilja dela hans kärlek till fosterland, fädernet och folk gjorde väl att ej glömma hans namn och gärning.

Nils Lago-Lengquist.

PROF. J. J. BORELIUS' NYAFTÄCKTA GRAFVÅRD I LUND.
(Se text å sid. 614)

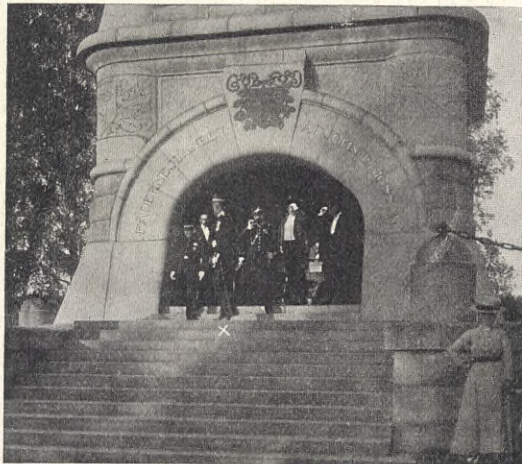

Foto. Röding, Filipstad. Klische: Bengt Sjöversparre.
KONUNG GUSTAF BESÖKER JOHN ERIKSON-MAUSOLEET I FILIPSTAD.

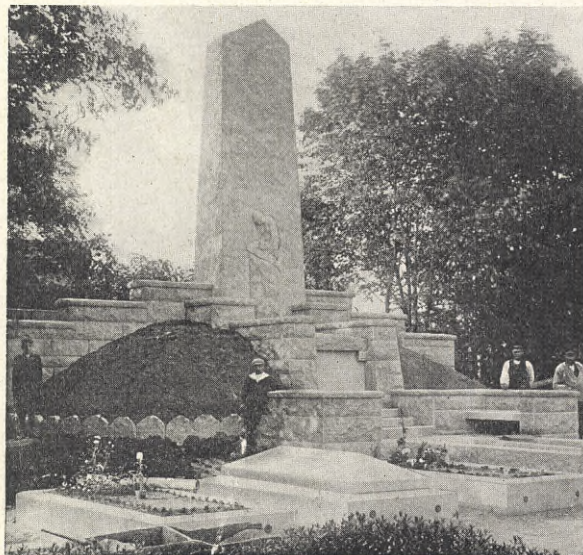
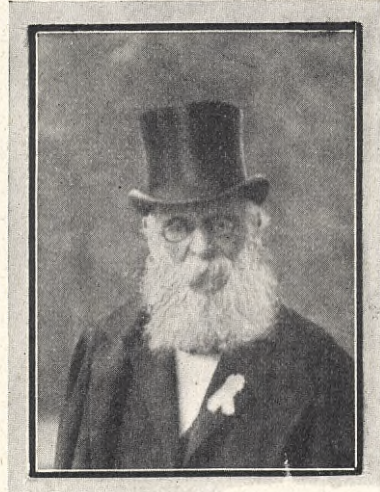

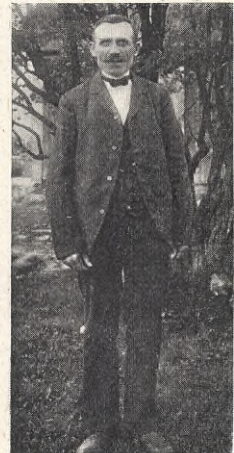
Foto. Backlund, Göteborg. Klische: Bengt Sjöversparre.
GRAFMONUMENTET ÖFVER CHARLES FELIX LINDBERG, milliondonator till Göteborgs stads förskönande.

Efter porträtt. Klische: Bengt Sjöversparre.
F. PASSY †.

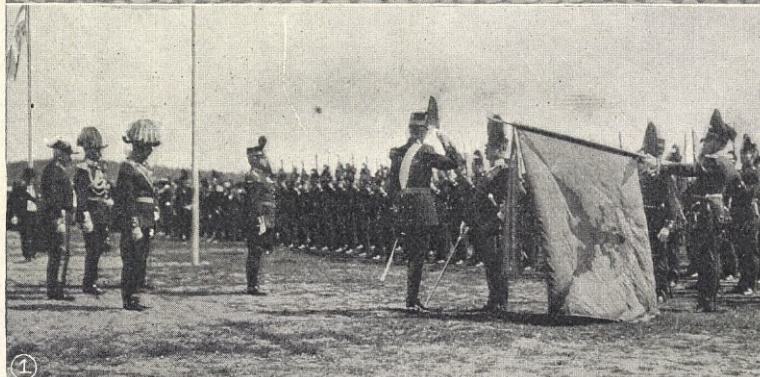
Den berömda fredsifvaren Frédéric Passy f. 1822, afled den 12 juni i Paris. Han är en af föregångsmännen i den internationella fredsörelsen, stiftare och ledare af världsomfattande institutioner till främjande af skiljedomsiden. Jämte Henri Dunant erhöll Passy 1901 det först utdelade Nobelfredspriset.

Det väldiga grafmonument Göteborgs stad rest öfver en af sina störste välgörare, Charles Felix Lindberg, är nu färdigt och kommer att inom kort högtidligen artäckas. Dessförinnan har det lyckats H. 8. D:s alltid påpassliga fotograf att taga en bild som vi här återgifva. Astenen är inhugget donators födelse- och dödsår: 1840 och 1909 samt orden: Göteborgs stad reste värden. C. F. Lindberg har donerat en fond å ca två millioner kronor hufvudsakligen afsedd till stadens förskönande.

GÅRDFARIHANDLAREN — DONATORN A. NILSSON I ÖRKELLJUNGA.
(Se text å sid. 624)

KONUNGEN VID VÄRMLANDS REGEMENTETS 100-ÅRSFEST.

1. KONUNGEN HÅLSAR HEDERSKOMANIET Å TROSSNÄS. (Foto. Nyström, Filipstad.) — 3. KONUNGEN HYLLAS I FILIPSTAD. (Foto. Lesser, Filipstad.)

2. KONUNGEN

Den 11 juni besökte konungen *Värmlands regemente å Trossnäs*, med anledning af regementets i år infallande 100-årsfest. Vi meddela några bilder från tillfället i fråga, så mycket mera af intresse som regementet lämnar sin gamla mötesplats för att

flytta in i sina nya kasernbyggnader i Karlstad. — Konungen, förut *Värmlands hertig*, var gifvetvis under besök å olika platser under resan föremål för en utomordentlig hyllning.

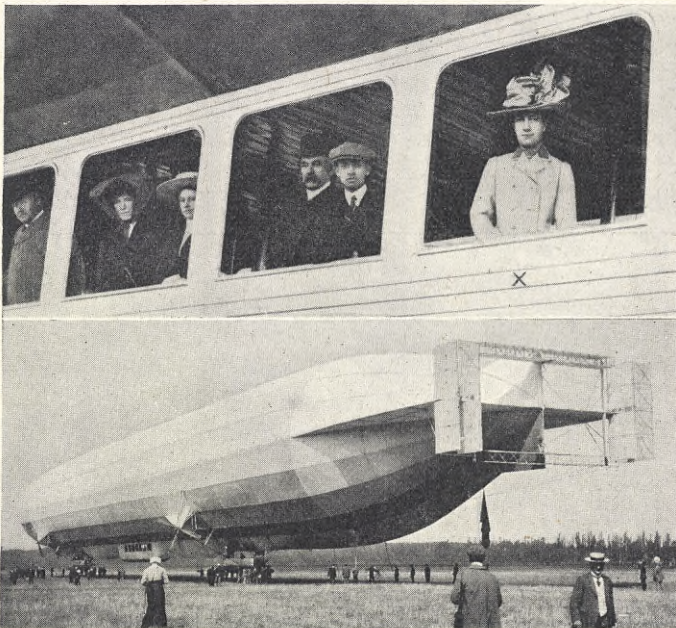

UTSTÄLLNINGEN I HALMSTAD: KONUNGEN (X) FÖRKLARAR HANDTVERKS-, INDUSTRI- OCH SLÖJDUTSTÄLLNINGEN I HALMSTAD ÖPPNAD vid besök den 13 juni. (Foto. Hallberg, Halmstad.)

DROTTNINGEN OMBORD ETT ZEPPELIN-LUFTSKEPP.

JÄMTE VÄRMLANDS REGEMENTES OFFICERSKÅR framför officerspaviljongen å Trossnäs den 11 juni. Foto. Nyström, Karlstad.

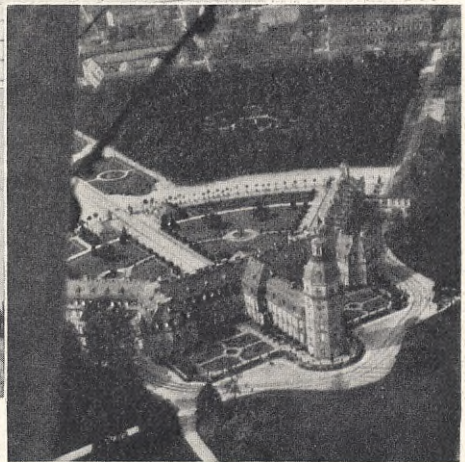
Efter fotografi.

EN LANDNING.

Den 10 juni företog Drottning Victoria, åtföljd af uppvakning och en del inbjudna, en luftfärd ombord Zeppelins luftskepp "Schwaben". Färden utgick från Baden-Baden, där H. M:t som bekant vistats, fortsatte öfver Karlsruhe, Lautenburg, öfver Rhen och åter till Baden-Baden.

Vidst. bild:
DROTTNING VICTORIA SÅSOM
PASSAGERARE Å
"SCHWABEN" under en
luftfärd från
Baden-Baden till
Karlsruhe och åter.

DROTTNINGEN SER KARLSRUHE SLOTT OCH
SIN FÄDERNESTAD FRÅN LUFTSKEPPET.

V. OLYMPIADEN.

KORRESPONDENS FRÅN H. 8. D:S SÄRSKILDA REDAKTIONSAFDELNING VID OLYMPISKA SPELEN.

Den femte olympiaden står för dörren, och med forcerad fart arbetas på en mängd olika områden för att i god tid ha allt klappadt och klart. Dessa arbeten äro dock huvudsakligen förlagda "bakom kulisserna"; Stadions invigning, de flesta uttagnings-täflingarne o. s. v. ha redan skett, och den stora allmänheten har icke så mycket att fästa sitt intresse vid innan det stora slaget skall stå.

En och annan sak händer dock, som mera direkt griper uppmärksamheten. Så öppnades Olympiska Spelens nöjesfält, "Olympia", med en liten fest, fast i regn och rusk, den 14 juni. Nöjesfältet — ett sannskyldigt Tivoli — är beläget å Norra Djurgården, vid Sturevägen några minuters promenad från Stadion. För den lekamliga välfägnaden svarar direktör Hj. Tornblad, hotell Continentals kände chef. Bland attraktionerna märkas circus, rutschbana, luft-hjul, dansbana o. s. v.

Under några dagar ha uttagningsstäflingar varit anordnade utanför Nynäshamn för utseende af Stockholms representant vid *Olympiska kappseglingarne* för internationella 6-metersklassen. De fem täflande yachterna ha varit ganska jämna med i förhållande till väder och vind växlande framgångar. I första seglingen segrade hr O. Amelns "Örn", känd från 1911 års uttagningsstäflingar till Entonnarpokalseglingarna; den var då bästa båt men fick dock afstå.

Äfven en annan äldre båt, segraren i Kiel 1910. Agnes II, hade ett par lyckliga dagar vid Nynäs. Hr Marks Garm V och ingenjör Cedergrens Sass, båda nybyggnader för året, voro dock farliga konkurrenter under friskare vindar.

Uttagningsstäflingarna för *Military*, sammanslagen med årets arméfälttäflan, resulterade i en seger för greve Horn på Omen, nära följd af löjtnant Casparson på ryttmästare Holms Irmeline och löjtnant C. Rosenblad på Mr Cissus.

Det nybyggda *Sim-Stadion* skulle högtidligen ha invigts med simuppvisning och tal af kronprinsen söndagen den 16 juni. Med anledning af den stora järnvägsolyckan vid Malmslätt uteslöts dock — på kronprinsens initiativ — alla för invigningen planerade ceremonier, och musikkåren var hela tiden tyst. De i programmet ingående simuppvisningarne försiggingo däremot inför den nästan till sista plats fulltaliga publiken, i kungliga logen syntes utom kronprinsen, prinsessan Maria och prins Eugen. Förutom uppvisningar och täflingar i hopp för såväl damer som herrar förekommo hoppningar, 100 meter handicap och 200 meter bröstsim, hvarjämte de tre hitkomna australiska Olympiasimmarne gävo ett intressant prof på sin fenomenala snabbhet i vattnet, hvarom ett sådant uppvisningsresultat som 100 meter på 1 min. 5 $\frac{1}{6}$ sek. bär det bästa vittnesmål.

V. OLYMPIADEN i HVAR 8 DAG:

Redan nu har kunnat konstateras att ingenstüdes äro illustrationer af uttagningsstäflingar, Stadions invigning, Simstadion m. m. så äskädliggörande och så väl utförda som i H. 8. D.

Den annons om "ensamrätt till fotografier" som ett bokförlag i Göteborg själf utfärdade i "Olympiska Spelens Fotografiska Officin:s" namn, utan att vederbörande ens sett annonsen förr än i pressen, nödgades samma officin också genom kraftig annonsering vederlägga och inskränka till den obetydlig het "ensamrätten" afsäg: rätten att i bokform begagna H. 8. D:s och andra tidskrifters REDAN FÖRUT OFFENTLIGGJORDA FOTOGRAFIER. Redan i profhäftet återfinna vi våra förut reproducerade bilder — i och för sig ett ampelt erkännande åt H. 8. D:s egen redan förut högt skattade Stockholmsfotograf.

Fr. o. m. den 29 JUNI kommer en stor del om ej den större delen af H. 8. D. att ägnas Olympiska Spelen med ypperliga illustrationer från hvarje veckas täflingar och fester i Stadion. Ingen tidning eller tidskrift, och förvisso ej det äsyftade efterhands-bokarbetet, skall kunna upptaga täflan med H. 8. D. som hittills stått främst i vårt land såsom illustrerad tidning. Och förvisso skola vi spänna våra krafter till det yttersta för att

H. 8. D. vid "Stadions illustrations-täflingar" skall SLÅ SITT EGET REKORD!

Prenumerera för 3 månader (Kr. 1.25) på H. 8. D. i närmaste Bokhandel eller direkt hos Hvar 8 Dags Expedition, Göteborg, och Ni kan fullständigt följa Olympiska Spelen.

Red. af Hvar 8 Dag.

(Till illustr. å sid. 619.)

Då ryska kejsarfamiljen nyligen hade att öfvervara de omfattande ceremonier, hvarmed aftäckandet af Alexander Ill:s staty i Moskva skulle förenas, blef den ryska polisen förstärkt med Paris' berömde polischef, mr Lépine. Alltsedan mordet å ministern Stolypin har Rysslands hemliga polisväsen varit ansedt för icke fullt pålitligt, och med anledning häraf inkallades den främmande poliskoryfen. — Efter fullgjordt värf passerade mr L. Stockholm den 10 juni, då vid ankomsten vår foto togs. — Konungen lämnade audiens och underståthållaren var den celebre gästens ciceron under det korta besöket.

* * *

En meddelare skriver till fotografien å sid. 619 från *Brandö-sund*: I det historiska Brandösund (Wasa) kvarligger allt fortfarande i vinterkvarter lotsverkets fyrfartyg och ångare i väntan på besättning österifrån. — Den 7 juni inkom ång. "Sextant" med ny besättning och ryska remmare via Örnsköldsvik, dit den sökt sig från Helsingfors längs svenska kusten. Bärnings-ångaren "Mercur" (Stockholm) är trots 7-junidagen nog så flaggskrudad. — Tvåvåningsbyggnaden är f. d. tullpackhuset från svenska tiden.

(Till illustr. å sid. 618.)

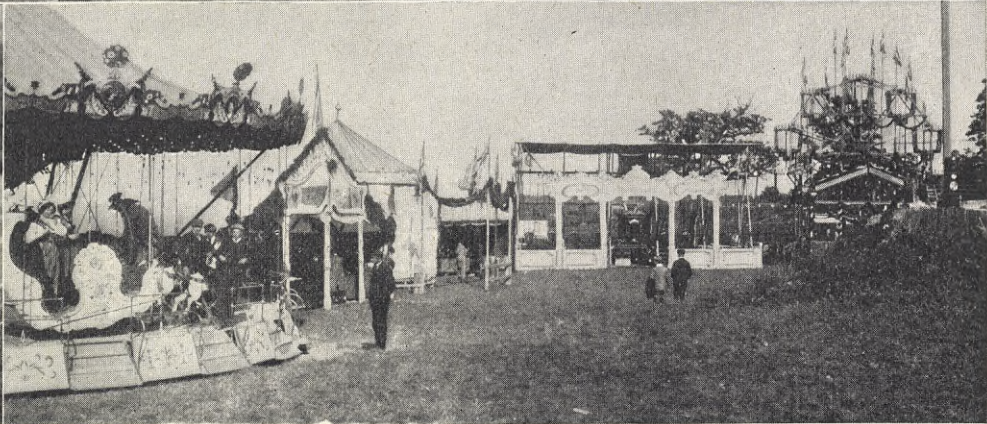
England har fått ny krigsminister. Den nyutnämnde är öfverste J. E. B. Seely, hittills varande understatssekreterare i landtöf-

varsdepartementet. — Han började som advokat, gick såsom reservofficer ut i Boerkriget. Blef där dekorerad och befördrad samt invaldes såsom konservativ i underhuset. Öfvergick senare till det liberala partiet och åtnjuter inom detta stort anseende. — Hittills varande krigsministern Lord Haldane har befordrats till den högsta posten inom den engelska embetsvärlden: lordkanslar. Härmed åtnjuter han högre rang än t. o. m. premiärministern. Hans ställning medför säte i regeringen och talman-skap i öfverhuset, han är högste domare, storsigillbevarare m. m. Och dock är den åsikten allmän inom och utom England att det endast i yttre bemärkelse är en befördran. Posten i sin helhet anses snarare som en hederspost än en verksamhet för en så utomordentligt kraftfull politiker som lord Haldane. — Hela ministers:iftet kom som en stor öfverraskning och detta i än skarpare belysning efter det märkliga mötet på Malta nyligen mellan lorderna Haldane och Kitchener samt sjöministern Churchill.

(Till illustr. å sid. 611.)

Den 15 juni aftäcktes högtidligen å Lunds kyrkogård en vacker minnesvård öfver den framlidne vetenskapsmannen, professor J. J. Borelius. Stenen är från W:m Schannongs stenhuggeri i Lund; den infällda porträttmedaljongen utförd af den kände porträttskulptören Sven Andersson.

V. OLYMPIADEN: SIMSTADION OCH OLYMPIA INVIGAS.

1. SIM-STADION INVIGES. — 2. KAPPSIMNING PÅ 100 METER. — 3. "ORN" första båt i första uttagningsseglingen för stockholmska 6-met. båtar. — 4. JAPANEN SISO KAUKURI. — 5. NÖJESFÄLTET "OLYMPIA" i närheten af Stadion.
1-2, 4-5 H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DEN FASANSFULLA TÅGOLYCKAN VID MALMSLÄTT.

— 616 —

Foto. för H. 8. D. af fotograf JONAS GILLBERG, LINKÖPING.

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparro, Sthlm.-Gbg.

NÅGRA AF DE VID OLYCKAN OMKOMNA: Fr. v.: Bankdirektör B. E. Samsjö, chef för den nybildade Centralbanken, dödades jämte sin hustru. — Fru Greta von Philp, f. Strindberg: Aug. Strindbergs dotter. — Trafikdirektör C. M. Looft, fotogr. v. studentmöte i Lund d. 3 juni. Foto. Rahmn, Lund.

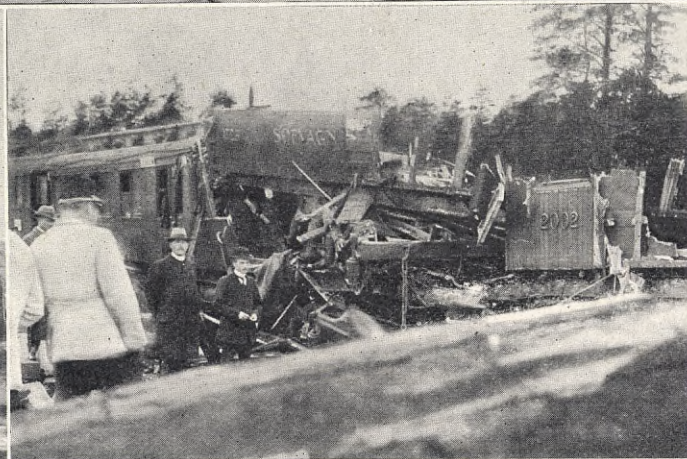

Foto. Reiner, Mjölby.

Klitché: Bengt Sjöversparro.

ÖGONBLICKSBILD FRÅN OLYCKSPLETSEN.

Se text å sid. 610.

Öfverst: TOTALVY ÖFVER OLYCKSPLATSEN (foto. Swensson, Linköping).
Nederst: TRE ÖGONBLICKSBILDER AF DE KROSSADE BOGGIEVAGNARNE, LOKOMOTIVEN M. M. (foto. Reiner, Mjölby)

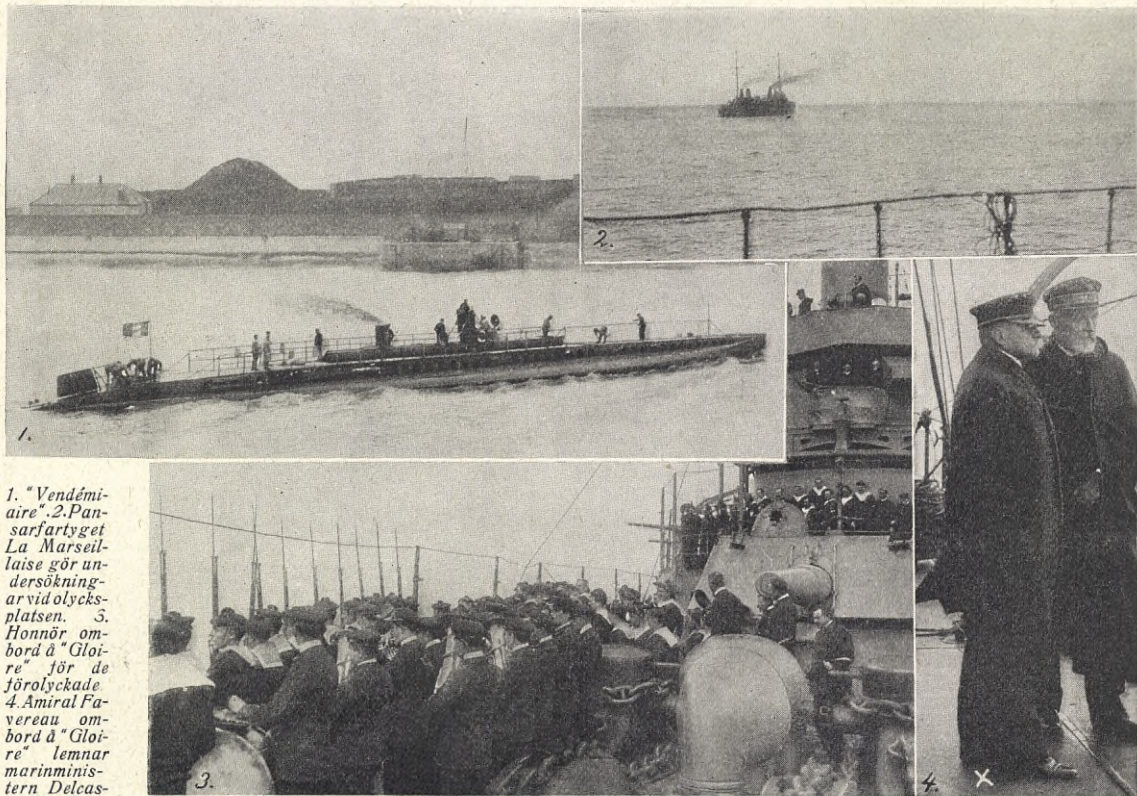
Efter porträtt.

PRINSESSAN MARGARETHE AF DANMARK, prins Waldemars och afl. prinsessan Mariés yngsta dotter, f. 1895. I dagarne konfirmerad.

J. E. B. SEELY. Englands nyutnämnde krigsminister efter den till Lordkanslär befördrade föregångaren, Lord Haldane. (Se sid. 614.)

Klitché: Bengt Silfverparra.

MISS K. MALECKA, den undan förvisning till Sibirien räddade engelska damen. Foto från ankomsten till Folkestone d. 13 juni. (Se sid. 624)

1. "Vendémiaire". 2. Pansarfartyget La Marseillaise gör undersökningar vid olycksplatsen. 3. Honnör ombord å "Gloire" för de förolyckade. 4. Amiral Favereau ombord å "Gloire" lemnar marinministern Delcassé (X) närmare underrettelser om förloppet.

Efter fotografier.

Klitché: Longé Silfverparra.

DEN FÖROLYCKADE FRANSKA UNDERVATTENSÅTEN "VENDÉMIAIRE".

Efter fotograf.

ALEXANDER III:s NYAFTÄCKTA STATY INVID
FRÄLSAREKYRKAN i Moskwa,

AFTÄCKANDET AF
ALEXANDER III:s
STATY I MOSKWA
DEN 12 JUNI. Kej-
sar Nicolaus (X) vid
de presterliga cere-
monierna.

Den 12 juni skedde med
utomordentlig ståt o.
i närvaro af hela den
kejsrerliga familjen af-
täckandet af Alexan-
der III:s staty i Mos-
kwa. Vi återgifva några
förr H. 8. D. af vår
ryske fotograf tagna
bilder hvilka lemna en
levande föreställning
från tillfället i fråga.

Foto. Swinhusföud, Stölm.

Klubb. Bengt Sjöversparre.

PARIS' POLISCHEF, MR LÉPINE, I STÖCKHOLM.

Efter fotograf.

FINSKA LOTSVERKETS FÖRRYSKNING: Lotsverkets fyrfartyg och ångare alltjämt i vinterkvarter i Brandösund. (Se text å sid. 614).

Klubb. Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Stölm-Gölg.

REGNET.

FÖR H. 8 D. AF KARL ASPLUND.

REGNET var fyllt af en blågrå natt-dager, som gjorde de gula tapeterna sjukligt grönaktiga och visade, hur hjälplöst oordentligt böckerna och papperna lågo kastade på skrifbordet och kläderna hängde öfver korgstolen och soffan.

Erik Bodén låg halfvaken och kände, hur det susade tungt i öronen och tröttheten kröp genom lederna. Han såg, hur det blågrå ljuset rann från rullgardinen och skuggan af sängstolparna suddig och obestämd för öfver vägen.

En fågel pep svagt utanför; bullret af en kärra rullade framåt gatan med ständigt högre ton, huset darrade litet, och så allägsnade sig ljudet men dröjde kvar i det långsamma med allt tunnare och pinsammare tydlighet. Han blef allt mera vaken och började lyssna.

Det susade jämt och stilla som blad i vinden — det kanske blåser litet; det gör ingenting —; men då och då smällde det till som en hård kyss, och i stuprännan trummade det jämt och ihållande med små dofva, sjungande ljud. Det regnade otvifvelaktigt.

Han trefvade apatiskt efter klockan och fann den, sedan han slagit omkull tändsticksstället och vattenglaslet. Hon var half nio.

— Det är hårdt, tänkte han. Det är orättvist. Det är aldeles in åt h—e... — Och han svor en lång stund, hvilket lindrade humöret en liten smula. Så låg han stilla, halfdomnad, och tänkte öfver hvad han skulle göra.

— Nej, det är ingenting att göra åt saken. Det är ingenting att göra. Det är hårdt. Orättvist...

Han hade suttit uppe till klockan tre och löst problem för att i förväg hinna undan sitt föresatta söndagsspensum — hälften så stort som det dagliga. Och så skulle han använda den vackra majsöndagen till en utfärd till Flottsund; med en flicka.

Och nu regnade det, fastän det varit aldeles klart klockan tre med en hög rosig gryning och söta, starka häggdofter i luften. En romantisk vårgryning, fyllt af lifslust och erotik; och han hade gått och lagt sig, citerande en gammal tysk poet:

“Mir ist's als hätt' ich einen Lieb,
und wüsste doch nicht, wen...”

Nu började det klarna i hufvudet så pass, att han kunde resonnera förståndigt med sig själf. Och han kom till det resultatet, att eftersom dagen nu var ohjälpligt förlorad, skulle han resignera som en stoiker och passa på och läsa in litet differentialkalkyl. Han kunde kanske hinna en tjugo sidor i Jochnick. Det måste ju i alla fall göras någon gång.

Så steg han upp och klädde sig, tog fram sin sämsta mössa, underlät att raka sig — på grund af det dåliga vädret —; gick i det trista strilregnet till sitt matställe och köpte på vägen Dagbladet af en liten skrikande pojke.

Klockan var fem och regnet strilade alltjämt som om det aldrig tänkte sluta; himlen ljusnade ibland och tjocknade till igen, och det var stora gråbruna sjöar på gatorna.

Erik Bodén gick fram och tillbaka i sitt rum och slog emot sängstolpen och skrifbordshörnet och sparkade ihop gångmattorna. Det var omöjligt att läsa Jochnick. De svarta figurerna med kurvor irriterade honom. Han satte sig att plocka i sina lådor. Där låg ett bref hemifrån, som han inte svarat på. Det kunde vara lämpligt att göra undan en sådan förlorad dag som denna. Han började:

“Kära far!

Tack för pengarna, som jag fick i förra veckan. Jag mår bra...”

Hvad i Herrans namn skulle han skriva se'n?

Det hettade i huden af otålighet. Det var kvaft, och han slog upp fönstret. Då rann den råa regnluften in, och det jämmerliga plasket i gatan irriterade honom.

Han tog sin kassabok och skulle komponera utgifter för sista månaden; men det var 20 kronor, som han absolut inte kunde fördela med någon sannolikhet på tvätt, städning, läroböcker, bad och halsdukar. Det var omöjligt — omöjligt att göra någonting. — Det är en myt att det går bra att arbeta i fullt väder.

Hvad Erik Bodén än tog sig för, kunde han ändå bara tänka på en sak. — På fackskoleflickan, som skulle cyklat med honom till Flottsund. Han skulle egentligen aldrig förr tänkt så mycket på henne; — men det var som om hon fått ett ökad värde för honom genom denna välsignade otur. Han såg henne framför sig: hon hade en smidig liten kropp, dansade twostep med sydländsk glöd, och hennes höga klädningar framhäfde förträffligt de vackra linjerna kring midjan. Så hade hon kolsvart hår och brun, frisk hy och hette Marianne.

— Marianne... Marianne... Marianne... Det lät hemtrefligt och graciöst. — Om man vore gift med en sådan kvinna, vore det bestämdt lättare att uthärda en regndags tvångsinternering.

Han kände henne också alltför litet för att gå upp och göra visit i hennes trefliga och kultiverade hem.

Nu kände han sig som en paria och underklasare, och med ens upptäckte han, hvilket uselt och obehagligt rum han bodde i. Där var en stor spricka i den gula tapeten, där det stack fram ett otäckt brungrått lager af äldre tapeter och väggrappningen rasade fram. Och medan han gick och såg på detta, ref han för andra gången på dagen en svidande skåra i handen af den trasiga järnsängen.

Handdukarna voro smutsiga och hade ingen paradhandduk. Golfvet var inte skurat på länge. Skorna, som stodo under sängen, voro dammiga och spruckna.

Domkyrkoklockan slog en kvart öfver fem — ett kort, slött sjungande slag, som om den inte orkat fortsätta med ett till. Hvad tiden kröp sakta!

... Egentligen var Marianne den raraste flicka, han någonsin träffat. Han kom ihåg, hur lustig och trellig hon sett ut i går, när han mött henne i eftermiddagssolen på Sysslomangatan.

Hennes charme hade under våren börjat växa fram för honom i jämn takt med lönnblommorna och bladen på björkarna.

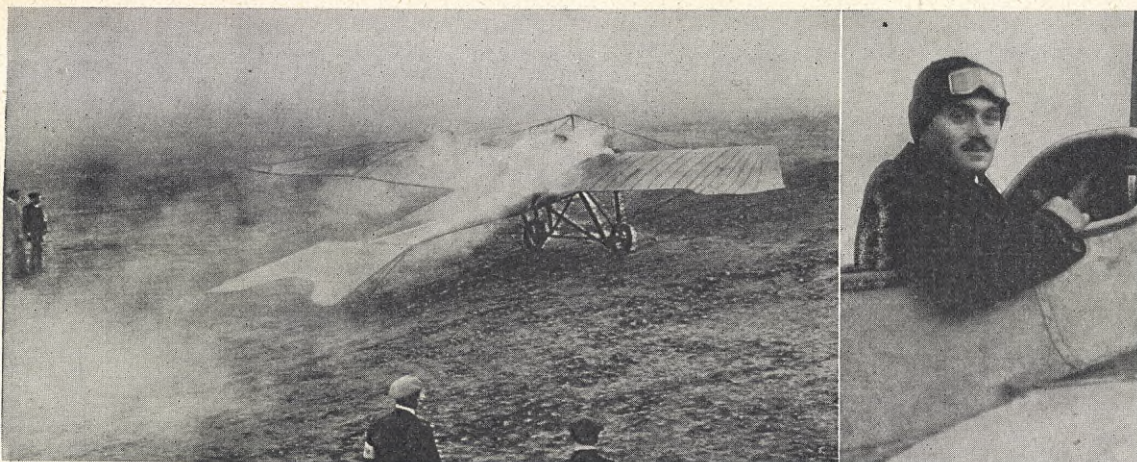
Om han åtminstone hade en kamrat att tala med — och beskriva, hur söt hon var. Men de voro alla hemresta eller lågo och excercerade.

Nervös, ursinnig och grötig i hufvudet af den tunga regnluften måste han hitta på en praktisk och lugnande sysselsättning. Han rakade sig. Hvarför han gjorde just detta, fick han inte klart för sig förrän efteråt, då han tog regnkragen och mössan och galoscherna och gick ut.

Regnblåsten hven utefter de hvita, oljefärgsgråa studentbarackerna.

Midt ibland träbarackerna låg ett litet stenhus med en gammal fin trädgård, där vattnet pärlade på krusbärsbuskarnas nyutslagna honungsdoftande blommor och scilla och pärlhyacinter rände upp ur rabatternas våta mylla.

Han gick rätt in i villan och ringde på klockan bredvid mässingsplåten, som bar ett gammalt patriciskt namn.

Efter fotografier.

FLYGNINGEN BERLIN—WIEN: Den tyske segraren Helmuth Hirth (portr. t. h.) startar å flyglatsen Johannisthal vid Berlin den 8 juni. Sträckan omfattade 600 km. och tillryggälades af Hirth med en passagerare på 7 timmar och 20 minuter. Sista sträckan, Breslau—Wien, 250 km., höll han sig på en genomsnittshöjd af 2,100 meter och utan att landa förrän vid målet.

Klölde: Kem. A.-B. Drott Silfversparre, Sthlm—Gbg.

Men just som han ringt, for det en förskräckt tanke genom hans lilla korrekta matematikhjärna. Hur i herrans namn hade han kunnat ta sig för med något sådant. Han hade ju inte ens hittat på något ärende.

Det dröjde en stund innan någon kom och öppnade och det var en slump, att inte Erik Bodén sprang sin väg från dörren.

Men det var hon själf som kom, och aldrig hade han sett henne så treflig. Hon hade ett stort köksförkläde på sig, ett gammaldags, hvitt med broderade röda figurer, som föreställde syltburkar och korivar och sockertoppar. Och hon ropade genast:

— Goddag, tänk så synd — så rysligt synd! — att vi inte kunde fara ut till Flottsund i dag.

Så kom hon ihåg sig och sade:

— Ursäkta att jag ser ut så här. Jag satt och rensade rabarber. Är det inte en liten rar trädgård vi har.

Erik kom inte ihåg att han borde haft något ärende. Han bara stod och såg på henne. Och när de stött och pratat en minut, sade hon tveksamt:

— Det är ingen hemma. Jag är alldeles ensam. Pappa och mamma äro borta på middag.

— — — — —
Det hade lättnat, och de sista blåtblå dunmolnen drevno undan och den genomskinliga pärlhvita vårhimlen lyste fram.

Häggarna och björkarna och lönnarna stodo som själflysande i skymningen och skickade ut vågor af doft i luften. Fruktträden böjde grenarna blommande som tända elektriska lyktrader, och anemonerna och kejsarkronorna runno raka och spänstiga upp ur rabatterna.

Och det var ett myller i de halfljusa gatorna af människor, som surrade som humlor och bin.

Erik Bodén gick ut ifrån trädgården, och han såg ut som om han var alldeles nybakad.

Men alla de andra människorna hade också blivit yngre och naivare och lyckligare. Det var vårkvällens själ, som leide i dem alla och stämde ihop deras egna själar, ty den hade kommit så välsignad och efterlängtd efter den trista dagen.

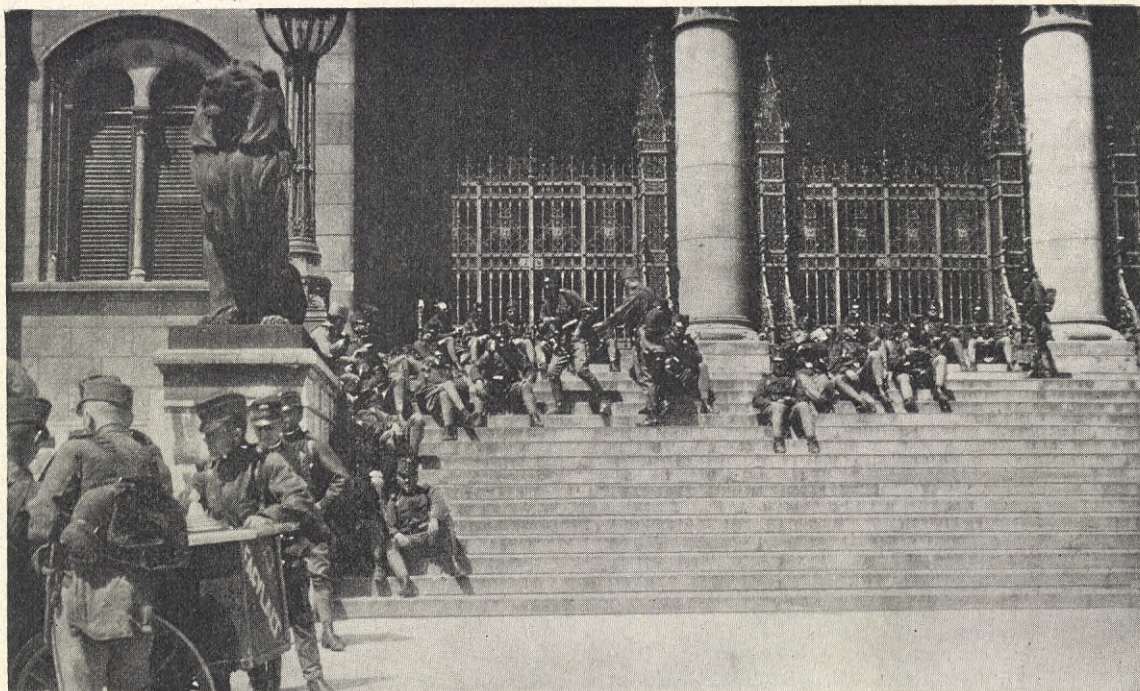
Och när domkyrkoklockan slog tolf, lät den som en mild och beskedlig gammal mormors röst, när hon förläter barnen för att de äro ute för länge och slarvva om kvällen, när det är vackert.

Efter fotografier.

ENGLANDS "FLYG-DERBY" vid Hendon (London) den 8 juni, anordnad af "Daily Mail". Mr Rayham flyger å vår bild. Sju aeroplan med passagerare startade samtidigt.

Klölde: Kem. A.-B. Drott Silfversparre, Sthlm—Gbg.

Efter fotografi.

Kliché. Bengt Silfversparre.

MILITÄRBEVAKNING UTANFÖR UNGERSKA PARLAMENTET.

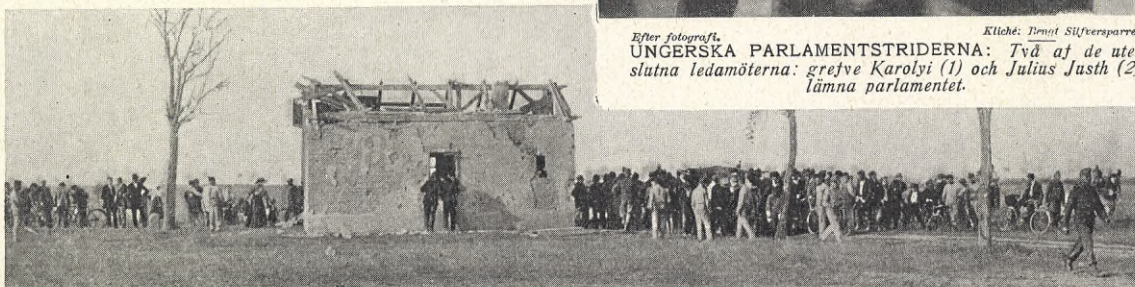
(Se text å sid. 624.)

Efter fotografi.

Kliché. Tenné Silfversparre.

UNGERSKA PARLAMENTSTRIDERNA: Två af de utslutna ledamöterna: grejve Karolyi (1) och Julius Justh (2) lämna parlamentet.

Efter fotografi.

Kliché. Kem. A.-B. Dingt Silfversparre, Sölm-Gbg.

KRUTEXPLOSIONEN I WIENER-NEUSTADT: Ett af de skadade magasinerna, "48^{1/2}"; nr 48 blef helt och hållet bortsprängdt — Öfverst: Resten af den automobil där olyckan först skedde. (Se text å sid. 624.)

AMERIKANSKA UTTAGNINGSTÄFLINGARNE TILL OLYMPISKA SPELEN

1. R. A. GARDENER: gör världsrekord, 392 1/2 cm. i STAFHOPP (Gülle: 375 cm.)
2. R. L. BEATTY: 14 m. 67 cm i KULSTÖTNING (E. Nilsson: 12 m. 23 cm.)
3. P. R. WITHINGTON: 3218 m. på 9 min. 24 2/5 sek. (Wide: 3000 m. på 8 min. 55 3/5 sek.)
4. J. P. JONES: 804 m. på 1 min. 53 4/5 sek. (Wide: 800 m. på 1 min. 59 9/10 sek.)
5. IRA COURTNEY: 100 m. på 10 1/5 sek. (Luther: 11 3/5 sek.)
6. C. D. REIDPATH: 402 m. på 48 sek. (Lindholm: 400 met. på 51 1/5 sek.)

Text å sid. 624.

Bilden till vänster:

CHICAGO-SVENSKARS PRIS TILL OLYMPISKA SPELEN, afsedt för den bästa gymnastergruppen är på väg, om ej redan anländt till Stockholm. — Det utgöres af en utmärkt vacker urna i ren grekisk stil, 18 tum hög och utförd i gediget silver. Det präktiga priset har tillkommit främst af initiativ af tf. konsuln i Chicago, K. G. Lindvall.

Efter fotoapost.

Kliché: Kem. A.-B. Tilmot Sjöfersparre, Sthm. Gbg

O. D.-KÖRENS ANKOMST TILL DORTMUND.

Då vi i föregående nr icke kunde få med en bild af O. D.-kören, lämna vi den nu. Och detta så mycket hellre som samtidigt kan konstateras att den var en synnerligen stark insats i Svenska Musikfesten. Den berömda studentkören kan inregistrera en ny glänsande framgång.

Till illustr. å sid. 618.

Aterigen har den franska marinen drabbats af en olycka i och med undervattensbåten "Vendémiaires", förolyckande med 1 officer och 24 man den 8 juni. — Under flottöfningar i närheten af Cherbourg råkade "Vendémiaire" komma under kryssaren S:t Louis just som denne afsköt en torped — en våldsamt sammanstötning följde som klöf undervattensbåten i två delar. Möjligheten till räddning var utesluten till följd af det stora djupet på detta ställe, 53 meter. Det är endast några år sedan Pluviose af samma klass sjönk efter sammanstötning med en postångare.

För något öfver ett år sedan arresterades i Warchau i Polen en engelsk dam, miss K. Malecka. Fadern född ryss, var naturaliserad engelsman och modern engelska. Miss Malecka anklagades för politisk propaganda samt dömdes slutligen under loppet af förra månaden till 4 års hårdt straffarbete och listids förvisning till Sibirien. Nu uppstod en allmän rörelse i England och tidningen Daily Chronicle ledde med verklig talang en stark opinion för hennes frigifvande. Och det underbara inträffade — Ryssland föll till föga — och miss Malecka blef på kejsarens befallning frigifven. Budskapet härom nådde världen den 9 juni och ögonblickligen fördes miss Malecka i största hemlighet öfver gränsen till Tyskland. Den 13 juni kl. 1/26 på morgonen anlände hon till Folkestone i England och senare under dagens lopp till London.

Till illustr. å sid. 623.

I Philadelphia ha stora uttagningsstämningar till Olympiska Spelen ägt rum, hvarifrån vi äro i tillfälle visa en del synnerligen märkliga prestationer. Till jämförelse angifva vi de motsvarande bästa svenska tider och mått. Amerikanerne ha redan hitkommit och lära ha bestämt sig för att hemföra till sitt land *alla priser*. — Vi önska dem och alla våra gäster allsköns framgång, men hålla icke för helt uteslutet att våra ypperliga svenska idrottsmän komma att låta ett och annat pris "stanna i Sverige".

(Till illustr. å sid. 622.)

Under den första veckan af juni var *Ungerska deputeradekamraren* scenen för ytterligt långt gående våldsamheter. Sedan

Veckans Porträttgalleri måste i sista ögonblicket indragas för denna vecka på grund af de å pressläggningsdagen ingående många högaktuella fotografierna från Malmslätt.

kammarens nyvalde president, magyarpolitikern greve Stephan Tisza, trots årslängt motstånd från oppositionens sida, ändtligen lyckats genomdriva en ny värnpliktslag, blef han föremål för så ursinnigt anfall att icke mindre än 50 af de värsta oppositionsmännen af tillkallad polishjälpmåste aflägnas från kammaren. En af de uteslutne, Kovacs, lyckades några dagar senare intränga på en läktare och afsköt därifrån flera revolverskott mot presidenten, dock utan att träffa, hvarefter han försökte skjuta sig själf, men misslyckades äfven där.

Den 7 juni timade i Wiener-Neustadt en våldsam *krutexplosion* som kräde 16 lif och ett 100-tal särade. Under lastning af en automobil vid ett krutmagasin exploderade krutet å vagnen och i magasinet, inalles omkring 200 tons. Explosionen vållade stor förödelse och åstadkom ett fullständigt jordskalf som t. o. m. inregisterades af seismograf i Wien.

(Till illustr. å sid. 611.)

Ovanlig donator. F. gårdfarihandlanden Aug. Nilsson i Örkeljunga har till sin kommun donerat 10,000 kr. till beklädnad af fattiga barn samt 10,000 kr. till främjande af skogsodling inom församlingen. Själ uppfödd under mycket fattiga omständigheter har hr N. genom sparsamhet och omtanke förvärvat sig en icke obetydlig förmögenhet, hvilken han emellertid genom den ena donationen efter den andra låter komma det allmänna till godo.

INNEHÅLL

Anna Whitlock, biografi och helsidesporträtt. — Konungen och Drottningen. — Järnvägsolyckan vid Malmslätt. — C. D. af Wirsén †. — F. Passy †. — C. F. Lindbergs monument. — En donator. — V. Olympiaden. — Amerikanska Olympia-täflingar. — Sångarfesten i Dortmund. — Prinsessan Margaretha. — J. E. B. Seely, engelsk krigsminister. — Miss Malecka. — Fransk undervattensbåt förolyckad. — Uppträde i Ungerska parlamentet. — Krutexplosion i Wiener-Neustadt. — Alexanderstatyn i Moskwa. — Ryska lotsverket. — Flygaren Hirth — Englands Flyg-Derby. — "Regnet" af Karl Asplund.